

שיחת השבוע

הרב יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

ספרים

חוסן ישועות

מאת הרב דב טברדוביץ'
בהוצאת המחבר

מדריך לנישואין, המתחיל בפרק השידוכין והנישואין, עובד דרך תפיסת המשפחה היהודית, ומסתיים בהלכות יולדת ובהלכות ייחוד. 175 עמ' טל' 03-9606924.

ציורים ללימוד

מאת הרב שמואל יהודה הלוי וינפלד
בהוצאת שי למורא

דרך עשיית קשרי הציצית והתפילין, בעזרת ציורים מדויקים, על-פי מנהגי הקהילות, ובכלל זה מנהג חב"ד. כמו-כן מומחש קשר התפילין לאיטר. ספר מעולה לכל מי שרוצה ללמוד את עשיית הקשרים. 187 עמ' טל' 02-5370179.

סנה בוער בקוצק

מאת מאיר אוריין
בהוצאת ראובן מס

מהדורה חדשה של הספר המגולל את דמותו וסיפור חייו של רבי מנחם-מענדל מקוצק. בספר שזורות אמרותיו החדות והשנונות, שגם אחרי שנים רבות הן נוקבות כאילו נאמרו היום. 317 עמ' טל' 02-6277863.

תקווה צומחת מאפר

מאת אהרון רוט
בהוצאת המחבר

סיפור חיים המשקף את התקווה שקמה מן ההריסות. בספר מגולל המחבר את תלואותיו בימי השואה, ואחר-כך העלייה לארץ וההשתתפות בבניינה. 280 עמ' טל' 09-8824465.

זמני השבוע

כניסת השבת	ניו יורק	דטרויט	מיאמי	לוס-אנג'לס
5:03	5:37	5:51	5:12	5:12
צאת השבת	6:05	6:39	6:45	6:09

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 72915
טל' 03-9607588 • פקס 03-9606169

www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

לתת צדקה זה לעשות צדק

כאשר אדם נותן צדקה אין הוא עושה 'טובות' ואינו נוהג לפני-משורת-הדין. הוא נוהג כאדם ישר והגון, שמעביר את הפיקדונות שמפקידים בידו - ליעדם.

'צדקה', מלשון צדק. כאשר אדם נותן צדקה אין הוא עושה 'טובות' ואינו נוהג לפני-משורת-הדין. הוא נוהג כאדם ישר והגון, שמעביר את הפיקדונות שמפקידים בידו ליעדם. הוא יודע שהכסף שברשותו ניתן לו מאת הבורא כדי שיעשה בו מצוות ומעשים טובים, וזאת הוא עושה. זה הצדק, זה מה שהוא צריך לעשות.

יהודי מאמין, כי הצדקה היא גם הכלי שעל-ידיו זוכים ליותר ברכה והצלחה. כשהיהודי מוכיח במעשיו שהוא נוהג בכסף שניתן לו ב'צדק' ומעביר אותו ליעדיו האמיתיים, נותן לו הקב"ה עוד ועוד מידו המלאה, הפתוחה, הקדושה והרחבה. ועל-כן, אם תרצו - הצדקה היא ההשקעה היעילה, הבטוחה והרווחית ביותר.

מסירת הנפש

לצדקה גם חשיבות גדולה להתמודדות עם תאוות-הממון ורדיפת המותרות, החודרת לכל חלקה טובה. אין כמצווה זו כדי לחנך את האדם לוותר על האנוכיות ועל טיפוח החומרנות, ולהעדיף את הערכים הרוחניים של עזרה לזולת וסיוע למוסדות נזקקים.

תורת החסידות מסבירה, כי נתינת הצדקה נחשבת 'מסירת-נפש'. האדם נקשר אל כספו. הוא השקיע בו את נפשו ואת עמל-כפיו, והוא יכול לקנות בכסף זה כל מה שנפשו חומדת. כאשר הוא מוותר על הכסף ונותנו לצורכי-צדקה - כאילו הוא מוסר את נפשו לה'.

אין גם דבר המשמח את הנפש כמו ההרגשה, שבכספנו נעשים מעשים טובים: ילדים לומדים תורה, באה הקלה לסבלם של חולים, מוארות עיניה של משפחה במצוקה וכדומה. הצדקה פותחת לפנינו מעגל אין-סופי של מעשי-חסד. על-כן יש להשתדל להרבות במתן הצדקה, להקפיד שבכל בית תימצא קופת צדקה (וכדאי שלכל ילד וילדה תהיה קופת-צדקה משלהם).

הצדקה גם מקרבת את הגאולה ועל-כן חיונית במיוחד בימים האלה, כשאנו מבקשים לתקן את סיבת הגלות ולזרו את ביאת משיח-צדקנו.

אורך הדורות התפתחו בעם-ישראל מפעלי עזרה וחסד בדרך נפלאה. הנאמנות ההדדית של היהודים הייתה ידועה היטב גם לגויים, שניצלו לא אחת למלא את קופותיהם. חלק נכבד מהישרדותו של עם-ישראל למרות הרדיפות והצרות שעברו עליו אפשר לזקוף לאותה נאמנות הדדית ולמפעלי החסד שתמכו בחלשים ולא הניחו להם להתמוטט.

במצב הכלכלי ובמצוקות שאנו שרויים בהם קשה שלא להתפעל ממערך החסד שנבנה כאן. בתי-תמחוי ומרכזים לחלוקת מצרכי מזון; גמ"חים (קרנות גמילות-חסדים) שמעניקים הלוואות בלא-ריבית; ארגוני 'שפירה-ופועה' שמסייעים לילדות בתקופה שלאחר הלידה; 'יד-שרה' שמשאיל ציוד רפואי; 'הכנסת-כלה', שמאפשר למעוט-יכולת לבנות בית בישראל; ועוד ועוד.

מסימני האופי

הנטייה הטבעית של יהודים להירתם לעזרה ולפתוח את היד למתן צדקה - היא מסימני האופי של האומה. חז"ל אומרים, שגמילות-חסדים היא אחד משלושת הסימנים שמאפיינים את בני העם היהודי. ואכן, אנו רואים כי תכונה זו של צדקה ועשיית חסד באה לידי ביטוי בולט אצל העם היהודי, גם אצל כאלה שלא נתחנכו על ברכי התורה והמסורת (אם-כי החינוך גורם לה להיות מוגברת וחזקה יותר).

תפיסת הצדקה ביהדות היא, שכספו של אדם אינו שלו, אלא הוא בבחינת פיקדון שהופקד בידו על-ידי הקב"ה. יש דרכים רבות לקב"ה, ואחת הדרכים שבאמצעותן הוא מפרנס את הבריות, היא על-ידי שהוא נותן לאנשים מסויימים יותר כסף, כדי שהם יפרנסו את הנזקקים. כך רוצה הקב"ה לזכות את הבריות במצוות הצדקה, שכן היה יכול להעביר ישירות את הכסף לידי הנזקקים.

זו גם המשמעות הטמונה במילה 'צדקה'. איננו אומרים 'חסד', 'טובה', 'רחמנות' - אלא

שטח הפרדה במקדש

פנימה, אלא היה הולך בתוך שטח הפרדה הזה לכל אורכו, מהדרום לצפון – דבר המדגיש במיוחד את הצורך בעכבה לפני הכניסה אל קודש הקודשים.

התבטלות מוחלטת

בזוהר מוסבר שארבעת החלקים שהיו במקדש (נוסף על קודש הקודשים) הם כנגד ארבע האותיות של שם הוי"ה. קודש הקודשים עצמו הוא למעלה מכל שם ומכל הגדרה, ולכן היה בו גילוי של הקדושה האלוהית שבבחינת 'נמנע הנמנעות' – חיבור הגבול והבלי-גבול, כפי שבא לידי ביטוי ב"מקום הארון אינו מן המידה". אולם בשאר חלקי המקדש האיר שם הוי"ה, וארבע אותיותיו הן כנגד ארבעת חלקי המקדש.

על-פי זה מובן שהאות י של שם הוי"ה היא כנגד הדביר. האות י היא נקודה (בשונה מאות אחרת שיש לה שטח), והיא מסמלת את ההתבטלות המוחלטת לקב"ה. ההתבטלות הזאת היא ההבדלה הראויה בין הקודש לקודש הקודשים.

(לקוטי שיחות כרך לו, עמ' 136)

"עזרות ולשכות ובית-האולם והדביר", והכוונה לשטח הפרדה בין הקודש לקודש הקודשים.

עניינו של השטח הזה לשמש דרגת ביניים בין הקדושה העילאית ששרתה בקודש הקודשים ובין שאר חלקי המקדש. מאחר שהקדושה בקודש הקודשים היא קדושה עליונה ביותר, המובדלת מכל הקדושות שלמטה ממנה, לא היה דיי בהפרדה של מחיצה בלבד, אלא נדרש ליצור שטח מיוחד, שיהיה דרגת-ביניים בין הקודש לקודש הקודשים.

נדרשת עכבה

ההבדלה הזאת הייתה נחוצה בעיקר לכוהן הגדול, שהיה נכנס ביום-הכיפורים לקודש הקודשים. מכיוון שקודש הקודשים הוא המקום המקודש ביותר, אפילו לעומת הקודש, נדרשת עכבה מיוחדת לפני הכניסה לשם, והדביר סיפק את העכבה הזאת.

הדבר מומחש עוד יותר מתוך התבוננות בדרך הכניסה של הכוהן הגדול לקודש הקודשים בבית השני: הוא לא היה חוצה את הדביר ונכנס מיד

שבוע אנו קוראים על הציווי של הקב"ה לבנות לו משכן – "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם". במבנה המשכן עצמו היה אזור שנקרא קודש, ובו המנורה, השולחן ומזבח הקטורת, והיה אזור שנקרא 'קודש קודשים', ובו ארון הברית והכרובים. בין הקודש לקודש הקודשים הבדילה פרוכת.

אולם בבית ראשון לא הסתפקו בפרוכת, אלא נבנה כותל בעובי של אמה, שנועד לשמש מחיצה המבדילה בין קודש הקודשים ובין הקודש. אחר-כך, כשבנו את בית-המקדש השני, התעורר ספק אם שטח הכותל שייך לקודש או לקודש הקודשים, ועל-כן במקום כותל השאירו בין הקודש לקודש הקודשים אמה ריקה, וקבעו שתי פרוכות, משני צידיה.

דרגת-ביניים

לכאורה נראה שהשטח הזה, של האמה הריקה, נועד לצורכי הבדלה בלבד בין הקודש לקודש הקודשים, אולם אנחנו מוצאים שהשטח הזה מכונה בשם מיוחד – 'דביר'. הוזהר מונה ארבעה חלקים שהיו במקדש, לבד מ'קודש-הקודשים':

מן המעיין נתינת צדקה | מאת הרב אליעזר ברוד

יסוד התורה

"ויקחו לי תרומה" (שמות כה,ב). אומר על כך המדרש (רבה): זהו שנאמר "תורה ציווה לנו משה". ללמדנו שייסוד התורה הוא צדקה ורחמנות, שתהיה יד פתוחה לצורכי צדקה וחסד.

(מעדני סלך)

הפרשה והרמה

למילה "תרומה" שני פירושים – הפרשה והרמה. כשהאדם מפרש מכספו וזהבו לדבר של קדושה, הוא מרים אותם מחומריותם וגשמיותם ומעלה אותם לגבוה, לרוחניות ולקדושה.

(לקוטי שיחות)

למצוא גישה

"אשר ידבנו לבו" (שמות כה,ב). יהודי הנודר מממונו לדבר שבקדושה נותן זאת בלב שלם. צריך רק למצוא את הגישה המתאימה לעוררו, ואז נותן כל אחד ואחד כפי יכולתו.

(לקוטי שיחות)

החזקת התורה

על התורה נאמר "אותי אתם לוקחים", אלא שבעלי עסקים, אף שגם הם חייבים בלימוד

התורה, יוצאים ידי חובה ב"פרק אחד שחרית ופרק אחד ערבית", ועיקר עניינם בתורה הוא על-ידי החזקת לומדי תורה.

(לקוטי דיבורים)

בלי שיקולים זרים

על "ויקחו לי תרומה" אומר רש"י: "לי לשמי". במתן צדקה אין לערב שיקולים חיצוניים, כמו להתכבד או להתפאר, או על-מנת לקבל פרס וכדומה. יש לתת צדקה לשם ה' בלבד.

(מלב"ם)

הנותן נוטל

על נותני הצדקה אומרים "שוטה נותן ופיקח נוטל". שוטה נדמה לו כאילו הוא הנותן, אבל הפיקח העושה צדקה יודע שאינו אלא נוטל.

(רבי ישראל מרז"ן)

בכול, מכול, כול

בנתינת צדקה צריך להיות "בכול מכול כול" – כשיוצאים לקבץ כספים לצדקה צריך "בכול", עם כל אחד ואחד המוכן לכך; לקבל נדבה צריכים "מכול", מכל מי שרק אפשר להתרימו; ולקחת צריך "כול", כל סכום שהוא ולא לכעוס על הנותן.

(רבי יוסף-דב מבריסק)

אמרת השבוע

לא על חשבון הזולת

רבי ישראל מסלנט הזדמן פעם לשבות בעיירה שבה התגורר אחד מתלמידיו, שהיה עשיר ומכניס אורחים. התלמיד הזמין את רבו לסעודת השבת, אך רבי ישראל התנה עמו שהוא ינהל את שולחן השבת והכול ייעשה על-פי הוראותיו.

אותו תלמיד נהג להאריך בשולחן השבת, והסעודה הייתה מסתיימת אחרי חצות הלילה. באותה שבת הורה רבי ישראל להזדרז בהגשת המנות, קיצר בדברי תורה ובזמירות, והסעודה נסתיימה מוקדם. לאחר ברכת המזון ניגש רבי ישראל למטבח וביקש את סליחת הטבחיית, שנאלצה להגיש את המנות זו אחר זו, בלי מנוחה. הטבחיית הגיבה: "הלואי שהיה הרב בא כל שבת. בכל יום שישני אני עובדת כאן מחמש בבוקר ועד אחרי חצות הלילה. הערב אוכל לנוח מוקדם".

פנה רבי ישראל לבעל-הבית ואמר לו: "עכשיו הבנת למה קיצרתי בשולחן השבת?".

נחשף מהלהבות

העיירה ליובאוויטש שכנה בלב אזור מיוער, ואך טבעי שבתיה היו עשויים עץ. העצים היו זולים ונוחים לבנייה, אולם אם פרצה חלילה שריפה, הייתה האש אוזת עד מהרה בכל בתי העיירה.

זה קרה בראשית ימיה של העיירה. יום אחד פרצה שריפה, ועד מהרה היו כל הבתים אפופי להבות. בניסיניסים הצליחו התושבים להציל את עצמם ואת בני-משפחותיהם, וכולם נותרו ללא קורת-גג.

כמה ימים עוד ליחכו הלהבות את שרידי קורות העץ, עד שאט-אט דעכה האש. תושבי העיירה היו ברובם יהודים פשוטים, בעלי-מלאכה חסונים. הם נרתמו מיד לבנות את בתיהם מחדש.

בחודשים הבאים נשמעו קולות המסורים והגרוזינים. עצים נכרתו ביערות והובלו אל העיירה. בתים חדשים החלו לוצץ. כולם עבדו בחריצות כדי להשלים את בניית הבתים.

בתוך המולת הבנייה לא הבחינו התושבים, כי בנימין הרוכל, שנחשב איש טוב, בעל חסד, אך פשוט מאוד, בונה לעצמו בית גדול ביותר. עם הזמן החלו האנשים לתמוה, לשם מה צריך בנימין בית גדול כל כך, ובמיוחד לנוכח העובדה המצערת כי בנימין ושרה אשתו לא נתברכו בילדים.

הבניין נבנה והלך. הוא הרשים לא רק בגודלו, אלא גם בתוארו וביופיו. חלונות מקושטים, גג משופע, עם שוליים מוגבהים, ששייו לו מראה של כתר, ואף שער הכניסה אומר כבוד.

פתאום נתגלה הסוד: בנימין הרוכל בונה בית-כנסת! מרוב דאגה לבתיהם שכחו התושבים להתקין בראש ובראשונה מקום שבו יוכלו להתפלל, אף שבוודאי היו נזכרים בכך כעבור זמן. בנימין הרוכל, כך התברר, הוא אדם מיוחד. בעוד כל אנשי העיירה היו עסוקים בבניית בתיהם, עסק בנימין בבניית בית-כנסת בשביל העיירה.

עכשיו נזכרו הבריות בדברים נוספים שהיו קשורים בעבר בבנימין הרוכל, ואשר נשכחו עם הזמן. הוותיקים ידעו לספר מעט יותר על קורותיהם של בנימין ואשתו.

בני-הזוג, שהיו חסוכי בנים, גרו על שפת הנהר שבקצה העיירה. הייתה להם גינת ירק גדולה. בנימין היה נודד ועמו סחורתו הדלה בין כפרי הסביבה. הוא

נחשב ירא-שמים מופלג, זהיר במצווה קלה כחמורה, ובמיוחד נתן צדקה ביד רחבה.

בימים ההם חבורת שודדים הפילה חיתתה על תושבי הכפרים וגם על ליובאוויטש. יום אחד חדרו השודדים לאחד מבתי העיירה, ומצאו בבית

נערה צעירה, וזו החלה לזעוק לעזרה. השודדים ניסו לפגוע בה, אך היא נאבקה בהם בכל כוחה, ומדי פעם בפעם הצליחה לפלוט מפיה זעקה. בדיוק באותה שעה הזדמן בנימין למקום, והוא מיהר אל הבית. השודדים הסתערו עליו, ולכאורה לא היה

לו סיכוי מולם. אולם פתאום צנחו השודדים על הקרקע, שרויים בעילפון עמוק. רק לאחר שהוזמנה המשטרה וכפתה אותם באזיקים, התעוררו מעלפונם. הנערה סיפרה כי בנימין לא ניסה כלל להיאבק בהם, אלא לחש כמה מילים ומיד צנחו השודדים כאילו היו בוליועץ.

האנשים התחילו להתלחש על כוחותיו הרוחניים של בנימין הרוכל. היו שאמרו כי הוא צדיק גדול, בעל ידיעה בקבלה, המסתיר את גדולתו מעיני הבריות. אך העניין נשכח מהר, אם מפני שלא היו ידועים פרטים מדויקים על הדרך שבה הכניע בנימין את השודדים, אם משום שהבריות התקשו להאמין וליחס לכפרי הפשוט כוחות רוחניים נשגבים.

יום אחד בא לעיירה רבי בצלאל-אורי מפולוצק, שהיה ידוע כמקובל מופלג ובעל מופתים. מיד עם הגיעו התעניין היכן מתגורר "רבי בנימין הרוכל". לתדהמת הכול סיפר לתושבים, כי רבי בנימין הוא מקובל גדול וצדיק נסתר, אשר עושה מעשי חסד רבים בכוחותיו הרוחניים.

העיירה הייתה כמורקחה. שוב ושוב שחו הכול על רבי בנימין, שהצליח להסתיר את עצמו עד כה ולהתנהג ככפרי פשוט, עד המקרה עם השודדים, שבו התברר כי פעל בכוחות רוחניים. רבי בנימין עצמו שהה באותו זמן מחוץ לעיירה.

כשנוכח רבי בצלאל כי רבי בנימין אינו נמצא, עזב את העיירה בצער רב. קל לשער שלו היה רבי בנימין בעיירה, היה זוכה לכבוד ולהערצה גדולים, אך מן השמים מנעו ממנו את הדבר שחשש מפניו. עם זה, השמועות על גדולתו הגיעו עד לעיר דוברומיסל, שבה שהה באותה עת, והדבר הסב לו צער. הוא ידע שבשובו לעיירה לא יוכל עוד להסתתר כבעבר, והדבר דיכא אותו מאוד.

אולם בדיוק בזמן שבו היה עליו לשוב לליובאוויטש פרצה השריפה הגדולה, שכלתה גם את ביתו שלו. השריפה גרמה להיסחידות מעניינו של רבי בנימין, והדיבורים עליו חדלו לגמרי.

רק עכשיו, לאחר שהתברר כי רבי בנימין הרוכל עסק כל החודשים האחרונים בבניין בית-הכנסת, התגלתה צדקתו והוא כבר לא היה יכול להסתירה, אף שהוסיף לטעון: "אינני מקובל, איני אלא בן כפר פשוט, ויותר מלימוד פרשה בחומש איני יודע ולא כלום..."

רבי בנימין הוסיף לחיות את חייו בצניעות ובפשטות, אך זכה שביט-הכנסת העתיק בליובאוויטש נקרא לדורותיו על שמו: "השטיבל של רבי בנימין".

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוך

חיבור הפכים

את חידושה של הגאולה אפשר להבין על-פי החידוש המיוחד שהתקיים במשכן ובבית-המקדש. לאחר שבנה שלמה המלך את בית-המקדש, אמר בהתפעלות (מלכים א' ח, כז): "האומנם ישב אלוקים על הארץ?! הן השמים ושמי-השמים לא יכלכלוך, אף כי הבית הזה?!". שלמה תמה איך ייתכן שהקב"ה, שכל העולמות, גם העליונים ביותר ("השמים ושמי-השמים"), אינם יכולים להכילו, ויכל להתלבש ולשכון במקדש נשמי, בארץ הזו התחתונה. אך זה מה שהקב"ה רצה, שדווקא בית-המקדש הגשמי נעשה כלי להשראת עצמותו של הקב"ה, ככתוב: "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם".

מעצם תמינתו של שלמה מובן, שהשראת השכינה בבית-המקדש אינה דומה לגילוי השכינה שבנבואה וכדומה. לו היה מדובר בהארה בלבד מהקב"ה, לא היה מקום לתמוה על כך, שהרי הארה מהקב"ה קיימת בכל מקום. הפליאה היא דווקא מכיוון שמדובר כאן בעצמותו של הקב"ה, שהוא עצמו ירד לשכון בבית-המקדש (כפי שהדבר מוכח גם מכתובים אחרים). והשאלה כפולה: א) למה נבחר דווקא הבית הגשמי להיות בית לה' (ב) איך ייתכן שדווקא הבית הגשמי יוכל להכיל את הקב"ה, ש"השמים ושמי-השמים לא יכלכלוך".

כול-יכול

בעניין הא'יך, אנו חייבים להזדקק לכוח ה'כול-יכול'. אי-אפשר להבין זאת בשכל ובהיגיון. אין שום אפשרות להבין כיצד יכולה להיות התחברות כזאת, בין הקב"ה הבלתי-מוגבל לבין בית גשמי מדוד ומוגבל. אין זה אלא ביטוי להיותו של הקב"ה כול-יכול ובלתי-מוגבל כלל, עד שכאשר הוא רוצה, הוא יכול לשכון דווקא בבית הגשמי בעולם הזה.

ואמנם, עיקר מהותו של המשכן ובית-המקדש הוא החיבור בין ה'גבול' וה'בלי-גבול', בלי שהאחד יבטל את משהו. הכוונה בבית-המקדש היא, שה'גבול' יישאר גבול, הגשמיות תישאר גשמיית, ובתוך זה ישכון ה'בלי-גבול' - הקב"ה בעצמו, שלמעלה מכל הגדרה והגבלה. זה דבר שיכול להיות אפשרי רק מצד יכולתו הבלתי-מוגבלת לגמרי של הקב"ה.

התחברות זו באה לידי ביטוי במה שאמרו חז"ל: "מקום הארון אינו מן המידה". בבית-המקדש היה אפשר לראות איך מושג 'מקום' ראי-מקום' משמשים בערבוביה. מצד אחד היה הכול מדוד ומוגדר: רוחבו של הארון היה אמה וחצי, ורוחבו קודש-הקודשים היה עשרים אמה. אולם כאשר הועמד הארון במקומו נוצר מצב פרדוקסלי: כשמדדו מן הארון לכל צד, מצאו עשר אמות (ולא תשע ורבע, כפי שהיה צריך להיות, בגלל השטח שתפס הארון); כאילו הארון אינו תופס מקום. זה היה ביטוי להתחברות ה'גבול' וה'בלי-גבול' שהייתה בבית-המקדש.

עונג המלך

כל זה באשר לא'יך. אשר ל'למה' - רצונו של הקב"ה לשכון דווקא בבית-המקדש הגשמי קשור בתכלית הכללית של הבריאה: "נתאוהו הקב"ה להיות לו יתברך דירה בתחתונים". יש בזה 'יתרון האור', מכיוון שזה אור שבא 'מן החושך' - מתוך החושך. כאשר העולם הגשמי והחומרי - שמצד טבעו ומהותו שולטת בו בעוצמה רבה תחושת הישות העצמית - נעשה כלי להשראת הקב"ה, יש כאן 'יתרון האור'.

מובא על כך בתורת החסידות משל מ'ציפור המדברת' (תוכי), שיש בה כדי להסב שמחה ועונג למלך. החידוש הוא שמביא את העונג: כשאדם מדבר, אין בזה רבותא, אך כשציפור מדברת - היא מעוררת תענוג פנימי אצל המלך. וכך גם העולם הזה, דווקא משום שיש בו תחושה של ישות עצמית והעדר ההתבטלות, הקב"ה חפץ לשכון בו, כי כאשר היש' מתבטל אל הקדושה - יש בכך חידוש שאין בכל העולמות העליונים. זה גם חידושה של הגאולה - שדווקא בתוך גדרי העולם הזה הגשמי והתחתון יתגלה הקב"ה בכבודו ובעצמו.

לחקור את הר־הבית מרחוק

מצהיר, לא תדרוך כף רגלו עד ביאת גואל־צדק.

מהו הכותל המערבי

בשנת תשל"ז פרסם את ספרו הראשון, **חצרות בית ה', העוסק במידות הר הבית והמפרט בעיקר את היסודות העיוניים, על מה אפשר להתבסס מבחינה הלכתית ועל מה לא.** הוא נגע ישירות בזיהוי הכותל המזרחי וזיהוי הכותל המערבי, קביעת גבולות העזרה על פי אמות־המידה המקובלות על־פי ההלכה. בשנת תשל"ח קיבל מכתב מיוחד מהרבי מליובאוויטש ובו הרבי מודה לו על שיגור הספר.

"בספר הוכחתי שכל המדרשים המזכירים את הכותל המערבי - הוא הכותל שאנו מתפללים לידו - מתכוונים לכותל הר הבית ולא לכותל העזרה או המקדש", הוא מסביר. בעקבות הספר הראשון פרסם את ספרו השני - **ועשו לי מקדש**. הספר עוסק במצוות המקדש ובחשיבותו, במכלול מבנה בית־המקדש והר־הבית, וכמו־כן בדגם המקדש שבמנהרות הכותל המערבי.

שער לשמים

בין לבין הקים את דגם בית־המקדש המוצב במנהרת הכותל, מול קודש־הקודשים. דגם זה כולל לא רק את בית־המקדש עצמו, אלא את כל שטחו של הר הבית. גודל הדגם חמישה מטרים על חמישה מטרים, והוא נועד להמחיש את הנעשה בתוך השטח עצמו.

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

הקרן ויעץ לגבאים, הן בדרכי הגבייה וההשקעה הן בהוצאת הכספים, שיוכלו לכלכל את צעדיהם בדרך העדיפה על־פי ההלכה.

ואלה ההנחיות הכלליות בהלכה: אם גבו בעבור אדם מסויים, יש לתת לאותו אדם (או ליורשיו) את היתרה, אך אם גבו לצורך קבוצת אנשים (שאו ניתן מראש יותר שיקול־דעת לגבאים), יש מקום להשתמש ביתרה לצורך צדקה הנחוצה באותה שעה. אם סכומי התרומה לא שימשו לתכליתם, כגון שהחולה התרפא או מת בינתיים ללא הטיפול, או שלא רצה לקבל, צריך להחזיר את התרומות לנותנים. אם נותרו סכומים שקשה להחזירם (מפני הקושי לאתר את התורמים, או מפני שאינם מוכנים לקבל) - יקיימו בהם מצווה הדומה למטרה המקורית.

מקורות: משנה, שקלים ספ"ב. שו"ע י"ד סי' רנ"ו. צדקה ומשפט פ"ט ס"ד, וש"נ.

הרב זלמן קורן מזמין אותנו לבוא עמו. אנחנו עוברים בסמטאות העיר העתיקה של ירושלים ועולים אל אחד הגגות, בחלק שהיה בשליטתנו גם לפני מלחמת ששת־הימים. ירושלים כולה נתגלת לפנינו במלוא תפארתה. לעינינו נפרשות שכונותיה החדשות והעתיקות של העיר, בתיה, כבישיה בתי־כנסיותיה, והכי קרוב אלינו - הר הבית. שמש של אחר־הצהריים צובעת את כిפת הזהב בכתום.

כאן התחיל מחקרו המרתק על המקדש. "המחקר שלי החל עוד לפני מלחמת ששת־הימים, כאשר לא הייתה לנו גישה כלשהי לצד המזרחי של העיר", הוא מספר. "אך הגישה הזאת, אל צידו המזרחי של הר הבית, נתנה לי זוויות צפייה ייחודיות, שלא היו לי קודם לכן. מכאן רואים את הקשתות ואת קצה העזרה."

הרחבה לנגד העיניים

"הבט", הוא אומר בהצביעו על הרחבה, "כאן הייתה העזרה, כאן עמד המזבח, כאן הייתה המנורה ושם קודש־הקודשים. ועכשיו ראה מה יש כאן: נערים ערבים משחקים בכדור". הלב נצבט. כמו שנאמר בסוף מגילת איכה: "על זה היה דווה ליבנו... על הר־ציון ששמש, שועלים הלכו בו".

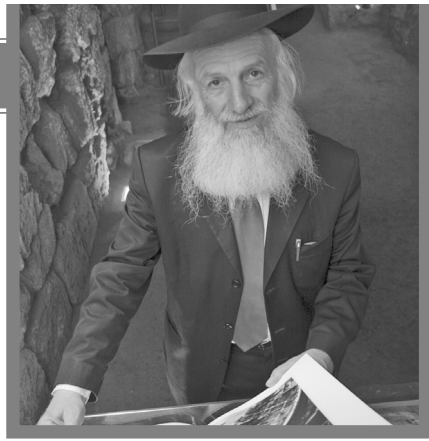
כחוקר את מידות המקדש ותחומי הר הבית, ערך את כל המדידות כשהוא משקיף על ההר ממקומות מרוחקים, ומסתייע במפות. על הר הבית עצמו, הוא

יתרה של מגבית

שאלה: נערכה מגבית־חירום לטיפול רפואי באדם מסויים, ולאחר סיום הטיפול נותר כסף בקרן. מה לעשות בו?

תשובה: לכתחילה, עם הפנייה לציבור, יש לפרסם לא רק את המטרה ואת שמות האחראים, אלא גם שהתרומה ניתנת על־דעת רב מסויים (או כמה רבנים), או על־דעת חברי הוועד, ואז שיקול־הדעת שלהם הוא הקובע בהמשך.

גם אם לא עשו כן, מכיוון שהנתינה הייתה על־דעת הגבאים, ייתכן שמותר להם להחליט ולקבוע מה לעשות ביתרה. ודאי שמותר להם להחליט להפסיק את הגבייה, ובכלל זה ביטול הוראות־קבע, ואולי אף להחזיר לנותנים המחאות שטרם הופקדו. חשוב למנות רב מומחה בדיני ממונות, שילווח את

הרב קורן. "לבקש מהמיית הלב את בניין המקדש"

יותר מ־38 שנה הרב קורן מרצה על בית־המקדש, והוא נחשב אחד מטובי המרצים בתחום. את האהבה לנושא שאב מסבו, הרב ישראל זאב הלוי הורביץ, שאף הוא חקר רבות את בית־המקדש. בית המקדש ומידותיו אינם התחומים היחידים שבהם התמחה. הרב קורן ידוע כמוודד ומכין לוחות זמנים מדוייקים של זריחות ושקיעות, זמני תפילות. הוא עוסק בענייני אסטרונומיה הלכתיים ובנספחים אסטרונומיים. ובכל יום הוא מתפלל לקב"ה שישלח לנו את משיח־צדקנו. "אם נבקש מהמיית ליבנו את בניין בית־המקדש, הוא ייבנה", אומר הרב קורן.

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש.

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis
Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411
Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444
www.ohelchabad.org

גיליונות

שיחת השבוע

בעברית וברוסית, מופצים בכל רחבי ארה"ב
להזמנות ולפרסום אנא פנו: 1-646-387-0816

sh-usa@chabad.org.il

סופר סת"ם • HaSofer
RABBI MOSHE KLEIN
משה הלוי קליין
321 Kingston Avenue
718-221-2222
www.esofer.com
A HaSofer Company